

Ezen feltételekhez képest felhívjuk tehát az érdekelteket, hogy hiteles okmányokkal felszerelt folyamodványaikat legkésőbb folyó évi november hó 15.-éig az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalához (Budapest, Lipótváros, Alkotmány-utca 10. szám, II. emelet) benyujtsák.

Budapest, 1897. évi szeptember hó.

A titkári hivatal.

Különfélék.

Mezőgazdasági és erdészeti kiállítás Bécsben. A f. évi február havi (II.) füzetnek ugyanebben a rovatában már jeleztük az «Öst. F.- u. J.-Z.» közlése nyomán, hogy a csász. kir. mezőgazdasági társulat Bécsben, az alsó-ausztriai iparegyesület által rendezendő kiállítással kapcsolatosan 1898-ban szintén rendez *mezőgazdasági és erdészeti kiállítást* s megemlítettük azt is, hogy a kiállítás egyes csoportjainak nemzetközi jellege lesz, azokban a csoportokban tehát más országoknak termelői is részt vehetnek.

A kiállítás mennél nagyobb sikere érdekében a rendező bizottság elnöksége a m. kir. földmivelésügyi minis-ter urat is felkérte, hogy «*hazánk érdekelt köreit a kiállítá-son való részvételtre*» hívna fel s a minis-ter ur viszont egye-sületünket kérte föl, hogy e kiállításra az érdekelt köröket megfelelően figyelmeztetni sziveskednék.

E felhívásnak, mint fentebb említettük, mi már elő-zetesen eleget tettünk az idézett közlemény felvételével, most azonban újra felhívjuk a szóban levő kiállításra olvasóink figyelmét, hazánk erdészetének megismertetése s másfelől kereskedelmi érdekeink szempontjából kívána-tosnak ismervén, hogy a kínálkozó alkalmat erdőgazdasá-gunk fejlettségének s termelőképességünk mértékének be-

mutatására ismét mennél többen felhasználják, bárha másfelől nem kételkedünk, hogy az 1890. évi kiállítás emléke sem mosódott még el közvetlen szomszédaink előtt, kik különben mult évi ezredévi kiállításunkat is számosan felkeresték.

Tájékozásul — a földmivelésügyi minister ur közlése alapján — megemlítjük még, hogy a kiállítás állandó részéből végső megállapodás szerint a következő csoportok lesznek nemzetközi jellegűek:

- X. mezőgazdasági és erdészeti gépek és eszközök;
- XI. mezőgazdasági ipari gépek és eszközök;
- XII. tejgazdaság;
- XIV. a mezőgazdaság segédeszközei;
- XV. állategészségügy;
- XVI. mezőgazdasági építkezés, mérnökség és talajjavítás;

XVII. mező- és erdőgazdasági oktatás és kísérletügy, statisztika csoportjai;

az időleges kiállítások közül pedig:

- VIII. a baromfitenyésztés;
- IX. az ornithologia és végül
- X. az ebtenyésztés csoportja.

Az állandó kiállításon való résztvételre a bejelentési határidő ugyan már augusztus hó 15.-én lejárt, a kiállítási bizottság azonban hajlandó a határidőt *magyar jelentkezők* számára meghosszabbítani.

Bejelentési ívek és részletes tervek a kiállítási bizottságnál (Wien I. Herrengasse 13. III. em.) kaphatók.

(Sylvius.)

A Kermes reniformis Geoffr. nevű tölgypajzstetűnek elterjedésére vonatkozólag, sajnos, hova-tovább újabb adatok birtokába kell jutnom. Az «Erdészeti Lapok» 1896

évi VII. és XII. s az 1897. évi IV. füzetében felsorolt sopron- és mosonvármegyei községek tölgyein kívül elepte a *kermes* még a gr. Széchényi-féle iványi hitbizományi erdő «Öreg ültetés» nevű üzemosztályát, továbbá a himodi és boggyoszlói volt urbéresek erdőit is. Noha mindezekben a tölgyesekben jelentékeny mennyiségben fordul elő, nagyon károsnak nem látszik s tapasztalásom szerint csakis sekély talajon álló erdőrészekben észlelhető, hol a fák különben is rossz növéseük s sanyalódásnak indultak.

Leginkább elepte e rovar az elvénült tuskókból származó sarjhajtásokat, de a magról keletkezett tölgyfákon is elég nagy számban található.

A fiatal pajzstetű, úgy, mint az ákáczon élő *Lecanium*, a fiatal levelek alsó lapján, az erek közelében él s ott szívja el a nedveket; ez oknál fogva a megtámadott fákat kissé gyakorlott szem már messziről felismeri levélzetük egészségtelen színéről s a szembeötlő rozsdafoltokról. A *kermes* elterjedésének megakadályozását, illetve korlátozását talán a rendszeres, hóolvadás utáni felnyeléssel lehetne elérni, de erre nézve még biztos adataim nincsenek s csak az ákáczpajzstetű irtása körül elért némi siker nyomán merek erre következtetni. Különben pedig sekély, televényszegény, homokos talajon semmiestre sem szabad tölgyet tenyészteni, mert valamint a talaj tekintetében igen szerény igényű ákác is nehezen küzd meg a pajzstetűvel a rosszabb talajon, úgy a jóval nagyobb igényű tölgy sem állhatja ki annak hosszabb időn át tartó károsításait.

Most már számos fát és cserjét ismerünk, melyeken a pajzstetűnek különböző nemei élnek s mindenütt bátran állíthatjuk, hogy a főhiba a termőhely meg nem felelő voltában keresendő. Nem akarom egyenesen azt

állítani — noha ez a gondolat igen közelfekvő, — hogy a rossz talajon mindig fellép a pajzstetű, de még eddig mindenütt azt tapasztaltam, hogy a pajzstetű leginkább a rossz termőhelyen szinylődő fákat és cserjéket lepi el s így valószínű ennél a rovarnál is, hogy a teljesen egészséges, erőteljes táplálékot nyújtó talajon tenyésző fákat csak kivételesen támadja meg, minthogy nagy szaporaságánál fogva már annyira elterjedt, hogy kénytelen az egészséges fákat is megszállani. (Közli: *Ratkowszky K.*)

Az *Ocneria (Bombyx) dispar*-nak megjelenését Sopronvármegye rábaközi részében már a múlt évben észleltem, miért is tekintettel annak veszedelmes voltára, az érdekelt birtokosság, valamint a védszemélyzet is, az irtásra vonatkozó kellő utasítással ellátott; mindazonáltal a folyó évben azt tapasztaltam, hogy e kártékony pille aggasztó mértékben elszaporodott. Különösen a Himod község határában elterülő közbirtokossági erdőkben f. évi július hó közepén az összes tölgyeket ellepték a peterakást végző nőténygyapjas pillék. Ezekben az erdőkben, melyeket tölgy, kőris és szil elegye alkot, csak a tölgyön volt *Ocneria* található.

Ujkér község határában a gr. Széchényi-féle birtokon azonban elegendően ákáczosokban is igen sok törzsön találtam ugyanekkor az *Ocneria* nőtényét és sárgásbarna színű, sűrű gyapjas petecsomóját, mely külsőleg leginkább taplóhoz hasonlít. Tudomásom szerint az ákác leveleit az *Ocneria* hernyója még eddig nem károsította s így azok a hernyók, melyek a gondos irtás után esetleg még megmaradó petékből majd kikelnek, ha az ákácot nem szeretik, vagy kénytelenek lesznek tovább vándorolni, vagy éhen vesznek.

Az irtás különben egyszerűen abból áll, hogy már augusztus hóban megkezdjük a könnyen felismerhető és

megtalálható petecsomók összegyűjtését s azután a petéket elégetjük. Ha a baj nagyobb területre terjedt, még akkor is sikerrel védekezhetünk így, mert a petecsomók többnyire a fa alsó részén vannak s azok összegyűjtésére április hó végeig, midőn a fiatal hernyók kikelnek, elegendő időnk van. A természet is segítségünkre van tulságos elszaporodásának megakadályozásában, mert a különféle *Ichneumonidák* elterjedése itt szintén szemmelláthatólag igen nagy.

A *fűrészek* által megtámadott petecsomók könnyen felismerhetők, a mennyiben sötétbarna színüket elvesztik s azonkívül közelről nézve, rajtuk számos apró lyuk is látható; az ilyen petecsomókat legjobb ott hagyni, mert azok teljes elpusztítását illetve a kikelő hernyók tönkretételét elvégzik az erdész hü szövetségesei: az élősdik rovarok, melyek nagyobb hernyópusztítás alkalmával mindig elszaporodnak s melyek terjedését csak úgy mozdíthatjuk elő, hogyha az általuk észrevehetőleg ellepett petecsomókat, illetve hernyókat nem bántjuk, hanem meghagyásukkal inkább elősegítjük a bennük levő élősdiek kifejlődését.

Az *Ocneria dispar* különben csak időközönként szokott tömegesen fellépni, noha a tölgyesekben állandóan találhatók egyes példányok. Elszaporodásának ez évben Soprovármegyében kedvezett a hosszú szárazság, mely már enyhe, ugyszólván hó nélküli téllal kezdődött s eltérőleg hazánk más vidékeitől, hol a nedves időjárás miatt volt panaszra ok, csapadékban igen szegény tavasszal és nyárral folytatódik.

Ugyanez a száraz idő azonban kedvez az élősdik hasznos rovaroknak is s így szorgos irtást is feltételezve remélhető, hogy igen nagy károsítás nem fog bekövetkezni.

(Közli: Ratkovszky K.)